

KOLOKVIUM VÝVOJ A TRENDY V OBLASTI TEORIE PRÁVA VE SVĚTLE SVĚTOVÉ KONFERENCE IVR V SOULU

Dne 10. ledna 2025 se na Právnické fakultě Univerzity Karlovy konalo kolokvium s názvem *Vývoj a trendy v oblasti teorie práva ve světle světové konference IVR v Soulu*. Kolokvium pořádala katedra teorie práva a právních učení PF UK a České sdružení pro právní a sociální filozofii (IVR). Mezinárodní kongres IVR patří k celosvětově nejvýznamnějším akcím v oboru právní teorie a filozofie. Na kolokviu vystoupili autoři a autorky z pražské katedry teorie práva, kteří se světového kongresu IVR účastnili a kteří zde prezentovali svůj aktuální výzkum. Účastníci a účastnice krátce shrnuli své dojmy z kongresu a poté přednesli své příspěvky, jež v Soulu prezentovali.

Jako první vystoupil Jan Tryzna s příspěvkem *Příčiny a předpoklady fragmentace a koherence v právu*. Docent Tryzna připomněl tři klíčové hodnoty právního řádu, které by měl právní řád ideálně vyvažovat: právní jistotu, spravedlnost a veřejný zájem. V příspěvku zdůraznil, že se liší vliv těchto hodnot na fragmentaci práva. Například spravedlnost vede ke fragmentaci právního řádu, zatímco právní jistota může přispět ke koherenci. Jan Tryzna následně diskutoval faktory, které ovlivňují fragmentaci práva. Mezi faktory vedoucí k fragmentaci zdůraznil například vliv judikatury či výklad proti slovům zákona. K posílení jednoty naopak vede například hierarchická struktura norem či jasné vymezení pravomocí orgánů, které právo aplikují.

Následně přispěla Katarzyna Żak Krzyżanková, která prezentovala výsledky šetření zaměřeného na výzkum práva. Šetření je součástí širšího projektu zaměřeného na analýzu stavu právně-metodologických diskusí v různých státech Evropy. Respondenty byli představitelé všech tuzemských kateder teorie práva. Doktorka Krzyżanková ve své prezentaci uvedla, že podle oslovených respondentů může být výzkum práva považován za vědu, pokud splňuje určité podmínky. Nejčastěji zmiňovanou podmínkou byla správně zvolená metodologie a novost výzkumu. Dále sdělila, že většina respondentů považovala právní vědu za samostatnou disciplínu.

Martin Koloušek se v rámci kolokvia zaměřil na globální a univerzální spravedlnost, které přiblížil na aktuálních tématech jako práva žen, životní prostředí či spravedlivá válka. Předestřel koncepci spravedlnosti, dle které je spravedlivé to, co je v souladu s nějakou normou; s odkazem na Weyra a Kelsena připomněl, že takové pojetí může být velmi formální, připustil-li se současně, že obsahem normy může být cokoli. Poté přešel k diskurzivní spravedlnosti, u níž připomněl potřebu autority k rozhodnutí o pravidlech a jejich aplikaci. Tato potřeba vyvolává napětí, jelikož rozhodnutí o pravidlech či jejich aplikaci diskuzi uzavírá. V tomto kontextu doktor Koloušek zdůraznil, že diskurzivní pojetí spravedlnosti je v případě globální spravedlnosti problematické; potřebu autority i diskurzu lze u globální spravedlnosti naplnit pouze obtížně.

V závěru vystoupil Tomáš Koref. Nejprve připomněl, že se na mezinárodním kongresu konal samostatný workshop věnovaný nedávné monografii *Defragmentation of*

Law docenta Ondřejka z pražské katedry teorie práva.¹ Ve svém příspěvku se T. Koref dále věnoval otázce formalismu v rozhodování soudů ve střední a východní Evropě, se zaměřením na rozdíly mezi českým Nejvyšším a Nejvyšším správním soudem. Zmínil obecně sdílený názor, že Nejvyšší soud je přepjatě formalistický, zatímco Nejvyšší správní soud se krátce po svém vzniku přiklonil k neformalistickému rozhodování. Příspěvek upozornil, že tato teze o výrazné odlišnosti obou soudů není dostatečně podložena, a prezentoval nová data o argumentaci těchto soudů. Ukázal, že je stávající literatura nepřesná zejména ve vztahu k první dekádě fungování NSS, během níž se oba soudy zdají být obdobně formalistické.

Kolokvium přineslo na půdu Právnické fakulty Univerzity Karlovy jak cennou reflexi jedné z nejvýznamnějších mezinárodních akcí v oboru teorie práva, tak i podnětné příspěvky k aktuálním tématům.

Tomáš Koref
Právnická fakulta Univerzity Karlovy
tomas.koref@prf.cuni.cz
ORCID: 0000-0002-9634-3272

Vojtěch Mikeš
Právnická fakulta Univerzity Karlovy
97450734@prf.cuni.cz
ORCID: 0009-0008-2090-5452

DOI: 10.14712/23366478.2025.402

¹ ONDŘEJEK, P. *Defragmentation of Law: Reconstruction of Contemporary Law as a System*. Cambridge: Intersentia, 2023.